Մանզումէի Էֆքեար սէնէւի 300 նիւսխէ իմթիպարըյլա, գըյմէթի խութանպօլ իչին 2 լիրա օլտուղու հալտէ, Թաշրալար իչին տախի սէնէւի 250 նիւսխէ վէրիլիրսէ, վէ բօսթա բարասըտա իչինտէ օլարագ քէղալիք 2 լիրա տըր ։
Նիւսխէսի 40 բարաեա սաթըլըմագ տատըր ։

Մանզումէի Էֆքեար

ՄԻՒՆԱՏԻՒ

ՈՒՄՈՒՐԸ ՓՕԼԻԹԻՔԷՅԷ ՎԷ ՄԷՎԱՏԸ ՍԱՅԻՐԷ

խանաթըն պէհէր սաթըր պիրինճի ուէֆա 3, իքինճի ուէֆա 2, վէ իւչիւնճիւ վէ սայիր ուէֆալար իչին 1 ղը. վէ իլան սըրասընտա գօնուլաճաք իլանըն սաթըրը 3 ղը. տուր ։
Մէթպուա վէ սայիրէ Գալաթատա Բէնճէճիւնի Բազարընտա վագը Նօ 41 խէփ խանընտա կարապէտ Յ. Փանոսեան խաժէնէ հէնուզ րիճիւքէ տիր ։

Սէնէ 9. 1291 Ճէմազիւլ էվվէլ 24 1874 Յունիս 26 Չարշէմպէ Ալաֆրանգա Յուլիս 8 Ն. 2556

LLOYD SUISSE

ԼՕՅՏ ՍՈՒԻՍ

Վէնթէրթուրտէ խէտաս օլունմուշ օլան Լօյտ Սիւիս նամ սիկուրթա գումբանեասը, պահըրտէ վէ պէրրտէ, վէ չայ իւզէրինտէն նագլ օլունան էշեալարը սիկուրթաեա, Աւրուբայա, Ամերիգայա վէ Ասիա գըթաալարը, Աֆրիգայա վէ Աւստրալիայա, Օսմանլը Թուրքիա մէմալիքի վէ Եվրոբայա վէ Ղուզէյ վէ Օսմանլը վաբօրլարընը, վէ եէլքէն կէմիլէրինի, վէ եախօտ գարատա տէմիր եօլ արապալարը ……. էյլէմիշ օլան մալ վէ կըրուբօ վէ սայիրէյի, վէ բօսթանա թէահիւտլիւ օլարագ վէրիլմիշ օլան մէքթուպ վէ բաքէթլէրի սիկուրթա իտէրլէր ։
Ֆիեաթ էհվէն վէ շարթլար փայտալը տըրլար ։
Թաֆսիլի մալիւմաթ ալմագ իսթէյէնլէրին, աշաղըտա իմզալարը մէրգում մէմուրլարա միւրաճաաթ էյլէմէլէրի ։

Պաշ Աճէնթօ Ճ. ԷԼՊԻՆԿ Գալաթա — Աճէնթօ ԱԼԷՔՍԱՆՏՐ ՊԷՔՄԷՋ Պաղչէ-գաբու

ՆՕՐԹԸՆ ԱՆԿԼԻԱ ՄԵՐՔԱՆԹԻԼ ՍԻԿՈՒՐԹԱ

NORTH BRITISH AND MERCANTILE INSURANCE COMPANY — ՆՕՐԹՀ ՊՐԻԹԻՇ ԷՆՏ ՄԷՐՔԷՆԹԱՅԼ

NORTHERN ASSURANC COMPANY — ՆՕՐԹԸՐՆ

		ինկ. լր.			ինկ. լր.
Ասըլ սէրմաեէ		2,000,000	Ասըլ սէրմաեէ		2,000,000
Խօտէնմիշ սէրմաեէ 282,000			Խօտէնմիշ սէրմաեէ 400,000		
Խանըրըն չըւալսըն…			Խանըրըն չըւալսըն…		
…………			…………		
Իհթիեաթ աղճէսի	898,000	848,000	Իհթիեաթ աղճէսի	230,000	230,000
2 սէնէսինտէ սաֆի քեարը		734,000	Սաֆի քեար		270,000

Սաէիպ իմզալար քէնտիլէրինին, պալէտէքի իքի սիկուրթա գումբանեալարընըն ՊԻՐԼԷՇՄԻՇ աճէնթօլարը նասպ օլունմուշ օլուպ, եանկըն սիկուրթասը իչին չօգ գօլայլըգլար վէրէպիլիր պիր հալտէ պուլունտուգլարընը, քէնտի պիր չօգ միւշթէրիլէրինէ, վէ իսթանպօլուն րաղպէթլու էհալիսինէ իլան իթմէկէ միւսարաաթ իտէրլէր ։
Մէզքիւր գումբանեալար, քէնտի տախիլի նիզամնամէլէրի մուճիպինճէ սիկուրթաեա թութտուգլարը էմնիյէթլէրի, պէյնէլէրինտէ թագսիմ իտէճէքլէր տիր ։ Եանկըն սիկուրթասը իչին վէրտիքլէրի գօլայլըգլար իսէ պիր չօգ իւ եարմաեա միւգթէտիր տիրլէր ։
Շիմտիյէ գատար օլտուղու կիպի, Պէյօղլու վէ Գալաթա վէ իսթանպօլ վէ ճիվար շէհիր վէ քէօյլերտէ եանըգ սիկուրթաեա թութաճագլար տըր ։
Ֆիեաթ վէ սայիրէ հագգընտա մալիւմաթ ալմագ իսթէյէնլէրին, Գալաթատա Գըլըճօղլու խանընտա 5 նումերօ մաղազաեա միւրաճաաթ էյլէմէլէրի ։

Մէզքիւր գումբանեալարըն աճէնթօլարը

Վ. Ռ. ՍՈՒԱՆ
ԱՏՐԻԷՆ Մ. ՔԻՒՆ

ՖՕՆՏՕ ՊԱՆԴԺԸՐ

Ա……. Պաղչէ-գաբու……. …….. ……. Նօ 13

Սազօնեա րիանգօսունուն 86 ընճը թէրթիպին պիլէթը ամլիեէլէրինտէն մախսուսէն ճէլպ իլէ Ֆօնտօ Պանգասընտա ֆիւրուխթ օլունմագտա տըր ։
Մէզքիւր պիլէթլէրտէն միւրէթթէպ 20, 30, 05 վէ 100 հիսսէտէն իպարէթ Հիսսէ Սէնէտաթը Միւշթէրէքէ թանզիմ իտէրէք Ֆօնտօ Պանգասը թարաֆընտան ֆիւրուխթ օլունմագտա տըր ։ Իշ պու րիեանգօ պիլէթլէրին գուրա քէշիտէսի կէլէճէք էֆրէնճի հազիրան 15 ինտէն պէտ իլէ պէշ այըն զարֆընտա իխթամ պուլուպ, 100,000 պիլէթին նըսֆը եախօտ 50,000 ատէթի միւճէրրէտ 24,000, 16,000 3,000 վէ ղայրիհիմ լիրայի Օսմանի իքրամիյէ գազանաճագ տըր ։
Ֆօնտօ Պանգասընտա քիւլլիք Տէվլէթը Ալիեէնին վէ Եւրոբանըն հէր նէվ իսթիգրազ թահվիլաթընըն մուամէլաթը իճրա վէ անլէրին գուբօնլարը աքօնթօ օլունուր ։

21 Մայիս 1874

ՏԷՄԻՐՃԵԱՆՕՂԼԵԱՆ ՎԷ ՋՕՂՄԱՆԵԱՆ ԴՈՒՄԲ.

Ի ՊԱՐԻԶ

Les annonces et abonnements pour la France sont reçus exclusivement chez M. E. Micoud à Paris. Rue Drouot, N. 9

ՄԷՐՍԻՆ ՊԱԼԸՂԸ

Գալաթատա Գարաքէօյտէ քէօբրիւ պաշընտա վագը Սինեօր Եանի Գարալինին ռանտագեաճը մաղազասընտա գըյըլը պէշ ճինստէն միրսին պալըղը սաթըլմագտա տըր օգգասը 24 ղըրշ.

Իսթանպօլտա քէօբրիւ գարշըսընտա 79 նումերօլու վէ Պէյօղլունտա Աղա ճամիսինտէ 77 նումերօլու միւսիւ Վ. Ցաննի էճզախանէսինտէ քիմեէվիեէ տայիր հէր ճինս էճզա վէ ալէաթ վէ ճէրրահիեէյէ տայիր կէօնակէօն էտէվաթ վէ էլաստիքլէր վէ չիքօլաթա վէ չայ կէօպի քէյֆէ տայիր շէյլէր վէ պիր տէմ իսթէտիլի անտէ սանաթլա պուլ վէ ռօնտորմա եարըմագա մախսուս մաքինալար վէ Պօրտօ վէ Մաճարիստան վէ րըն վէ սուֆրա շարապլարը կիպի պէօլէյլինճի միւշրուպաթ վէ շէշիտ ֆօն սուրանքօ թէրթիպլէրի վէ հէր ճինս մատէն սուլարը վէ էն ալէա գընագընա սօլֆաթօսու վէ Ցուգլիէն սուեու վէ չօգ լարընտան թէճրիպէ օլունմուշ խասս աշ պօեասը պուլունուպ, քէաֆֆէսի տէ ուճուզ պահա իլէ սաթըլմագտա տըր ։

Մէզքիւր էճզախանէտէ պէ հէր սաաթ էն մէշհուր հէքիմլէր հազըր պուլունարագ, իսթէյէն խաստալարըն թէտավիսինէ ալէվամ իթմէքտէ տիրլէր։

Կէչէն հաֆթա զարֆընտա, ատըլ պիր մէնսուպ իւչիւնճի սաբըլ քէլլէսի պիր աէֆթէր Օրթաքէօյ Թըլըամէյտա սըրասընտա զայի օլմուշ օլտուղունտան, հէր քիմ պուլմուշ իսէ, Պալըք բազարընտա Նաֆիա խանընտա 123 նումերօլու օտասընտա թէսլիմ իթմէսի ։

ԻՏԱՐԷՅԻ ԱՋԻԶԻՅԷ

Իշպու 1290 սէնէ 22նճի ……………………………………………………………………

Ս. Տ.	ԻՍԹԱՆՊՕԼՏԱՆ ՔԷՕՓՐԻՒՅԷ
11 10	Մալթէբէտէն, Պիւյիւք-ատա, Հէյպէլի Պուրկազ, Գընալը ։
11 30	Բէնտիքտէն, Գարթալ, Պիւյիւք-ատա, Ճազօմօ, Հէյպէլի,
1 15	Պիւյիւք-ատատան Ճազօմօ, Հէյպէլի Պուրկազ, Գընալը ։
7 30	Բէնտիքտէն Գարթալ, Պիւյիւք-ատա, Հէյպէլի, Պուրկազ, Գընալը Գատըքէօյ։

	ՔԷՕՓՐԻՒՏԷՆ ԱՏԱԼԱՐ ԹԱՐԻՖԻՆԷ
2	Գատըքէօյ Գընալը, Պուրկազ, Հէյպէլի, Պիւյիւք-ատա, Գարթալ, Բէնտիք ։
9	Գընալը, Պուրկազ, Հէյպէլի, Ճազօմօ, Պիւյիւք-ատա, Գարթալ ։
10	Մալթէբէ, Հէյպէլի, Ճազօմօ, Պիւյիւք-ատա, Գարթալ, Բէնտիք ։
10 45	Գընալը, Պուրկազ, Հէյպէլի, Պիւյիւք-ատա ։

ՊԱԶԱՐ ԿԻՒՆԼԷՐԻ ԻՃՐԱ ՕԼՈՒՆԱՃԱԳ ՍԷՖԷՐԼԷՐ ԱՏԱԼԱՐՏԱՆ ՔԷՕՓՐԻՒՅԷ

11 15	Պիւյիւք-ատա, Հէյպէլի, Մալթէբէ ։
11	Բէնտիքտէն Գարթալ, Պիւյիւք-ատա, Հէյպէլի, Պուրկազ, Գատըքէօյ
7 15	Բէնտիքտէն Գարթալ, Պիւյիւք-ատա, Հէյպէլի, Մալթէբէ, Գատըքէօյ,
9	Պիւյիւք-ատատան Ճազօմօ, Հէյպէլի, Պուրկազ, Գընալը ։

ՔԷՕՓՐԻՒՏԷՆ ԱՏԱԼԱՐԱ

1 45	Գատըքէօյ Մալթէբէ, Հէյպէլի, Պիւյիւք-ատա, Գարթալ, Բէնտիք ։
2 45	Գընալը, Պուրկազ, Հէյպէլի, Ճազօմօ, Պիւյիւք-ատա ։
10	Գընալը, Պուրկազ, Հէյպէլի, Պիւյիւք-ատա, Գարթալ, Բէնտիք ։
11	Մալթէբէ, Հէյպէլի, Պիւյիւք-ատա ։

ԳԱՏԸՔԷՕՅ ԹԱՐԻՖԻ

ԽԷՎԱՄԻՅԷ ԻՇԼԷՅԷՆ ՊԱԶԱՐ ԿԻՒՆԼԷՐԻ ՍԷՖԷՐԼԷՐ

Քէօփրիւտէն Ս. Տ.	Գատըքէօյտէն Ս. Տ.	Քէօփրիւտէն Ս. Տ.	Գատըքէօյ Ս. Տ.
11 30	11 30	12	12
12 30	12 30	1	1
1 15	1 15	2	2
2 —	2 —	3	3
2 45	2 45	4	4
3 45	3 45	5	5
5 —	5 —	6	6
8 15	8 15	8	8
9 —	9 —	9	9
9 45	9 45	10	10
10 30	10 30	11	11
11 15	11 15	12	12
12	11 45		

ԱՅԻՍԹԷՖԱՆՕՍ ԹԱՐԻՖԻ

Էվվէլքի սէֆէրլէր

ՍԱՊԱՀԼԱՐԸ ԱՅԻՍԹԷՖԱՆՕՍՏԱՆ ՀԱՐԷՔԷԹ

Ս. Տ.	
11 30	Այիսթէֆանօստան Մագրի-քէօ Սամաթեա, Եէնի-գաբու ։

ԱԽՇԱՄԼԱՐԸ ՔԷՕՓՐԻՒՏԷՆ ՀԱՐԷՔԷԹ

Ս. Տ.	
10 30	Եէնի-գաբու, Սամաթեա, Մագրի-քէօյ, Այիսթէֆանօս ։

ՊԱԶԱՐ ԿԻՒՆԼԷՐԻ ՔԷՕՓՐԻՒՏԷՆ

Ս. Տ.	
1 30	Եէնիգաբու, Սամաթիա, Մագրը-քէօյ, Այիսթէֆանօս, Ֆիլօրեա ։

ԱԽՇԱՄ ՔԷՕՓՐԻՒՆԷ

Ս. Տ.	
10	Ֆիլօրեատան Այիսթէֆանօս, Մագրի քէօյ, Սամաթեա, Եէնիգաբու,

ՀԱՅՏԱՐ ՓԱՇԱ ԹԱՐԻՖԻ

Իշ պու այըն իքի եիւզ տօղսան սէնէսի հազիրանըն 13 նճի կիւնիւնտէն իթիպարէն Անատօլու Թիմիւր եօլունուն հարէքէթլէրինի միւթէագգըպ, խուրէյի Ազիզիյէ թարաֆընտան թախսիս գըլընան վաբօրլարըն վագթը հարէքէթլէրի ։

ՔԷՕՓՐԻՒՏԷՆ Ս. Տ.		ՀԱՅՏԱՐՓԱՇԱՏԱՆ Ս. Տ.	
12 10	Իզմիտէ	12 55	Բէնտիք
2 45	(*) Կէպզէյէ	3 25	Իզմիտ
3 30	Իզմիտ	4 30	Էրէն քէօյ
3 50	(*)Ֆէնէր պաղչէ	5 30	(*)Ֆէնէրպաղ.
5 20	(*) » »	7	(*) » »
7 20	(*) » »	9	(*) » »
8 15	Իզմիտ	10 30	(*)Կէպզէ
8 30	(*)Ֆէնէրպաղչէ	11	(*) Ֆէնէրպաղ.
10 40	Բէնտիք	12 25	Իզմիտ
10 55	(*)Ֆէնէր պաղչէ	12 25	(*)Ֆէնէրպաղ.

(**) Եալընըզ ճիւմա վէ բազար կիւնլէրի։
Նէզարէթի Հայտար փաշաեա

ՏԱԽԻԼԻՅԷ

Վիէննա սէֆարէթի սէնիյէսի, խարիճիյէ Նազըրը սաադէթ տէվլէթլու Րաշիտ բաշա հազրէթլէրինէ,

Պահրիյէ մէճլիսի պաշ քեաթիպի սաադէթլու Նէճիպ էֆէնտիյէ րիւթպէյի էվվէլի սընըֆը սանիսի թէվճիհ պույրուլմուշ տուր:

—Ալմանեա տէվլէթինին Տէրսաադէթ սէֆիրի պարօն Վէրթէր հազրէթլէրի տիւնքի սալը կիւնիւ, մապէյնը հիւմայունտան իրսալ պույրուլան մէմուրը մախսուս իլէ սարայը հիւմայունա արապալարընա րաքիպէն, մապէյնը հիւմայունա ազիմէթ էյլէմիշ վէ խարիճիյէ նազըրը բաշա հազրէթլէրի իլէ թէշրիֆաթի խարիճիյէ պէյ էֆէնտի հազրէթլէրի հազըր պուլունտուղու հալտէ, րէսմէն հուզուրի հազրէթի բատիշահիյէ չըգարագ իթիմատնամէսինի թագտիմ իթմիշ վէ ինթիրամաթը ֆայիգա իլէ գապուլ օլունմուշտուր: Օրատան եինէ ֆայթօնա պինէրէք Տէրսաադէթէ կէչիպ, սաաթ պէշ սուլարընտա պիր պանտա մուզիգա թէրէննիւմսազ օլտուղու վէ պիր թապուր ասաքիր սաֆպէսթէյի սէլամ պուլունտուղու հալտէ Պապը Ալիյէ վիրուտ էյլէմիշ վէ սատրազամ հազրէթլէրի իլէ նազըրը միւշարիւլէյհ հազրէթլէրի թարաֆընտան գապուլ օլունարագ, հազըրընտա հիւրմէթ ու րիաէթ օլունտուգտան սօնրա, եինէ մուզիգա թէրէննիւմսազ օլարագ ֆայթօնա րաքիպէն ավտէթ էյլէմիշ տիր:

—Կէչէն կիւն Ագսարայ ճիվարընտա պիր խաթուն պէշիքտէ ույումագտա օլան չօճուղունու, ճարիյէսինէ էմանէթ իլէ պիր տիւյինէ ազիմէթ էյլէմիշ վէ ախշամ իւզէրի խանէսինէ ավտէթտէ չօճուղունու պէշիքտէ էօլիւ պուլմուշ տուր:

Չօճուղուն ճարիյէնին տիգգաթսըզլըղընտան վէֆաթ իթմիշ օլտուղու չիւպհէսիզ տիր:

—Տիւնքի նիւսխէմիզտէ, կէչէն բազար իրթէսի կիւնիւ Գատը քէօյիւ վափօրլարընտան, պիր կէնճին տէնիզէ աթըլարագ տէրհալ գաէրգ թարաֆընտան գուրթարըլտըղը եազըլմըշ իտի: Պու քէրէ օլունան թահգիգաթա կէօրէ, Գատը քէօյիւ վափօրու տէնիզէ եաուշըր եանաշմազ, պիր սանտալ կէօնտէրիպ, մէրգումու գայըգտան ալտըրմըշ վէ Գատը քէօյինէ կէօթիւրէրէք մէրքէզէ թէսլիմ իլէ Իւսկիւտար միւթասարրըֆլըղընա կէօնտէրմիշ տիր:

Միւթասարրըֆլըգտան օլունան թահգիգաթ իւզէրինէ, մէրգում գարինէյի մէզքիւրէ էհալիսինտէն Նիգօլի նամընտա պիրինին օղլու, իշսիզլիքտէն նաշի պիր գաչ լիրա պուլարագ վարմագա կիթմիշ իսէ տէ, օրատա տախի պիր իշ պուլամատըղընտան վէ եանընտաքի պարալար թիւքէնտիկինտէն, կէչէն կիւն Տէրսաադէթէ ավտէթ էյլէմիշ վէ իւմիտսիզլիքտէն տօլայը պու հալէ միւթէճասիր օլմուշ օլտուղու անլաշըլմըշ տըր: Պունուն իւզէրինէ մէրգումուն ագրապասը ճէլպ օլունարագ մէրգումու անլարա թէսլիմ գըլընմըշ տըր:

—Էվգաֆ նազըրը Ֆէհմի բաշա հազրէթլէրի, տայիրէլէրինտէ պիր մայըլ խուլասաթ իճրա պույուրմագ ... վէ պիր մուհէքքէմէյի նիզամիյէ թէշքիլ էյլէմէք իւզրէ ... իշլէմիշ տիր:

—Տիւնքի կիւն սաաթ պէշ սուլարընտա, Գալաթտա վուգու պուլան գավղատան տօլայը, Եէհուտի միլլէթինտէն պազը քէսան, սատրազամ հազրէթլէրինին Պապը Ալիյէ թէշրիֆլէրի սըրասընտա պիր գըթա արզուհալ թագտիմ էյլէմիշլէր տիր:

—Լա Թիւրքինին եազտըղընա կէօրէ, բազար կիւնիւ Բումլար իլէ Եէհուտիլէր պէյնինտէ վուգու պուլան գավղատա օն եէտի քիշի եարալանմըշ վէ եէվմի մէզքիւրտէ Խասքէօյտէ մէյտանէ պուլունան Եէհուտիլէրլէ Բումլար պէյնինտէ տախի գավղա զուհուր իտէրէք իքի Բում աղըրճա եարալանմըշ տըր:

—Մըսըր գազէթալարընտա Կիրիտլի Մուսթաֆա բաշազատէ Ալի պէյ հագգընտա կէօրիւլէն մալումաթ տըր:

Միրի միւմայիլէյհ, զէվճէսի վէ միւթէվէֆֆա Շէրիֆ բաշա քէրիմէսի հանըմ իլէ պիրլիքտէ պուրատա իգամէթ էյլէմէք իւզրէ օն այ ագտէմ Տէրսաադէթտէն պուրայա կէլմիշ իտի: Միւմայիլէյհ մէրագա միւպթէլա օլուպ, պունտան ուպգուսուզլուգ վէ օնտան սինիրլէրինէ տէրմանսըզլըգ կէլմէքլէ ագըլընա խիֆֆէթ կէթիրէրէք, պիր ճիւմա կիւնիւ նէֆսինի թէլէֆ իթմէք իւզրէ կէրտանընտա պիր պըչագ իլէ եարէ աչմըշ տըր: Հէր նէ գատար պու եարանըն տէրին օլմամասը հասէպիլէ, հայաթընտան գաթը իւմիտ օլունամազ իսէ տէ, պունուն աքսի տախի իհթիմալ տըր: Պու վագատան Մըսըր միւհաֆըզը վէ զապթիյէ միւտիրի խապէրտար օլտուգլարընտա, տէրհալ միւմայիլէյհին նէզտինէ կիտէրէք, թահգիգաթը լազըմէնին իճրասընտան սօնրա, ագլընտա խիֆֆէթ օլտուղունու անլամըշլար տըր:

—Տիւնքի կիւն Ֆէնէրտէ քեային Բում մէքթէպի չակիրտանը իմթիհան իչին թէճէմմիւ իտիպ, մէքթէպ գարշըսընտա տուրմագտա իքէն, օրատան կէչմէքտէ պուլունան պիր գաչ Եէհուտի ալէյհինտէ իթալէյի լիսան իթտիքլէրի վէ Եէհուտիլէր տախի պունլարա մուգապիլէ իթտիքլէրի ճիհէթլէ, պէյնլէրինտէ գիլ ու գալ զուհուր իտիպ, նիհայէթ Եէհուտիլէր չօճուգլարըն կիւզէլճէ պիր տայագ եէմիշլէր տիր:

—Եէհուտի միլլէթի խախամ պաշըլը րիւթպէթլու էֆէնտի, տիւնքի կիւն Պապը Ալիյէ կիտէրէք նազըրը միւշարիւլէյհ հազրէթլէրի իլէ միւլագաթ վէ Բումլար իլէ Եէհուտիլէր պէյնինտէ պիր գաչ կիւնտէն պէրու ճէրէյան իտէն միւնազաալարա տայիր միւզաքէրաթ իճրա իթմիշ տիր:

—Կէչէն չարշէմպա կիւնի Պըրուսատա Ագպըյըգ մահալլէսինտէ պիր գատըն ճըղազըն, պազը գատընլարըն թարիֆի իւզրէ, օն տիրհէմ Նըշատըր ալըպ, վէ սու իլէ էզիպ իչէր իչմէզ, համիլ պուլունտուղու մասումունուն թէլէֆի իչին իչտիկի նըշատըր քէնտի վէֆաթընա սէպէպ օլմուշ տըր:

(Խուսուսիյէթ...)

—Մէզքիւրէն մէմլէքէթի ճանիպինէ ազիմէթ խուսուսունտա պուլունտուղու Ավուսթրիա սէֆիրի գօնթ Զիչի ճէնապլարը տիւնքի կիւն Տէրսաադէթտէն հարէքէթ իթմիշ տիր:

—Պօղազ ատասընտա վուգու պուլան հարիգտէ զարարզէտէ օլան էհալիյէ իանէ իչին, Բում բաթրիգի հազրէթլէրի թարաֆընտան, Պապը Ալիյէ պիր թագրիր թագտիմ օլունտուղու վէ իւչ բիւզ օպօսատան միւրէքքէպ օլարագ բաթրիգխանէտէ պիր իանէ գօմիսիօնու թէշքիլ գըլընտըղը իշիտիլմիշ տիր:

—Ալաֆրանկա յունիս ալընտա իզմիտ տէմիր եօլունտան եարըմ միլյօն ղուրուշ հասըլաթ օլտուղու Նուվէլլիսթտէ օգունմուշ տուր:

—Շիրքէթի խայրիյէնին, 8 նումէրօլու վափօրունու սաթըլըղա չըգարտըղը իշիտիլմիշ տիր:

—Թըրամվայ շիրքէթի, արապաճըլարընա շիմտիյէտէք 5 վէ 4 լիրա մաաշ վիրմիշ օլտուղու հալտէ, պունտան պէօյլէ ճիւմլէսինէ տէ 4 1/2 լիրա մաահիյէ վիրմէյէ գարար վիրմիշ տիր:

—Գասապատան Ալաշէհիրէ գատար ինշա օլունմագտա օլան շըմէնտիֆէր ամէլիյաթընըն քէմալի կէրմիյէթ իւզրէ իլէրի վարտըրըլմագտա օլտուղու, իզմիրտէն եազըլմըշ տըր:

—Հիւքիւմէթի սէնիյէնին, 38 միլյօն լիրալըգ պիր իսթիգրազ իչին, Էվրօպա պանգէրլէրի իլէ մուխապէրաթա կիրիշմիշ օլտուղու, Գալաթա պօրսասընտա թէվաթիւրէն սէօյլէնմէքտէ տիր:

—Շիրքէթի խայրիյէնին, ալաֆրանկա յուլիօ 13 տէն իթիպարէն, Քէօբրիւտէ, Սիրքէճի իսքէլէսինէ, Թօբհանէ վէ Գալաթասարայ վափօր իսքէլէթիւրէճէյինի Լէվանթ Թայմս եազըյօր:

—Էվվէլքի կիւն սաաթ 10 րատտէլէրինտէ Գարաքէօյտէ Բումլար իլէ Եէհուտիլէր պէյնինտէ պիր գավղա վուգու պուլուպ, զապթիյէլէր, գավղաճըլարը տաղըթմըշլար վէ պիր գաչ քիշիյի ալըգօ կէրիֆթ էյլէմիշլէր տիր:

—Ֆոթօկրաֆ Ապտուլլահ պիրատէրլէր էֆէնտիլէր, սարայը հիւմայունա ճէլպ օլունարագ, զաթը հազրէթի բատիշահինին վէ վէլիահտը նէճապէթլու Եուսուֆ իզզէտտին, Մահմուտ Ճէլալէտտին, Շէվքէթ վէ Մէճիտ էֆէնտի հազրէթլէրինին վէ քէրիմէյի միւհթէրէմէյի հազրէթի բատիշահինին ֆոթօկրաֆլարընը չըգարմըշլար տըր:

ՍՕՆ ՀԱՎԱՏԻՍԼԷՐ

ԻՆԿԻԼԹԷՐԱ

Լօնտրա, 7 յուլիօ

Պանգատան 56,000 ինկիլիզ լիրասը չըգարըլըր:

Մատէն քէօմիւրիւ օճագլարընտա իշլէյէն ամէլէլէրտէն 20 պին նէֆէրի իշլէրինի թաաթիլ իթտիլէր:

Հինտիսթանտա զուհուր իտէն գըթլըղըն էօնիւնիւ ալմագ իչին պունտան ագտէմ թէշէքքիւլ իտէն գօմիթէ տաղըլտը:

ԱՎՍԹՐԻԱ ՎԷ ՄԱՃԱՐԻՍԹԱՆ

Վիէննա, 6 յուլիօ

Պու կիւն պօրսա սըգընթըլը վէ քէտէրլի կէչտի, ֆագաթ, գարըշըգլըգ սըրատա Պարիզտէն ալընան հավատիս իւզէրինէ պիրազ տիւզէլտի:

Սըրպիէ գօնֆէրանսընըն ազալարը, իմբէրաթօր հազրէթլէրի իլէ պիրլիքտէ թաամ մալումաթ օլունաճագլար:

Վիէննա, 7 յուլիօ

Լէհիսթանըն րիայալարտան վիրուտ իտէն ֆիլաթթ սէյայահատէն, պուրատա տախի քէտէրլէր ուշուտիխասէ ...:

Արշիտիւք Ալպէրթ, Բուսյա իմբէրաթօրու հազրէթլէրի իլէ պէրապէր Սէն–Պէթէրսպուրկա ազիմէթ իտէճէք տիր:

Իմբէրաթօր Ֆրանսուա Ժօզէֆ հազրէթլէրի, Իշլէ միւթէվէճճիհէն հարէքէթ էյլէտի:

ԻՍՊԱՆԻԱ

Մատրիտ, 6 յուլիօ

Գարլիսթլէր, մարէշալ Գօնչայի վէֆաթընտան պէրու ճէսարէթլէնիպ, պու քէրէ Սանթանտէրա թէհտիտ իթմէքտէ տիրլէր:

Պիլպաօ շէհրի եէնիտէն ապլօգա թահթընա ալընտը:

Մատրիտ 7 յուլիօ

Թօլիլէտէ գարլիսթլէր մաղլուպ օլտուլար:

ԱԼՄԱՆԵԱ

Էմս, 6 յուլիօ

Բուսյա իմբէրաթօրու, Վէյմար, Տրէզտա, Վարշավա վէ Սէն–Պէթէրսպուրկա միւթէվէճճիհէն հարէքէթ էյլէտի:

ՊԷԼՃԻԳԱ

Պրիւքսէլ, 6 յուլիօ

Միւխթէլիթ գօնկրէ մէճլիսի յուլիօ 28 տէ պուրատա թէճէմմիւ իտէճէք տիր: Տէվլէթլէր թարաֆընտան մէզքիւր գօնկրէյէ 42 վէքիլ պուլունտուրուլաճագ տըր:

ՖՐԱՆՍԱ

Բարիզ, 5 յուլիօ

Պուրպօն թարաֆտարլարը, ինթիխապ գանունունըն թահլիլինէ տօղրու կիտէճէքլէրի հիսսէտիլմէքտէ տիր. մէզքիւր գանունա, վէքիլլէրին էքսէրիյէթի գարշը կէլմիշ տիր: Պուրպօն թարաֆտարլարը, պու մասալէտէն տօլայը վէքիլլէրի գօնուշմագտա, վէ քենտիլէրի խուսուսի խիթապ իտէճէքլէրի իշիտիլմէքտէ օլունուր:

6 յուլիօ

Միւսիւ Կամպէթթա, ինթիխապ գանունունըն գապուլ էթտիրիլմէսինէ թալիպ էյլէմէքտէ տիր:

Եարըն միլլէթ մէճլիսինտէ պու մէսէլէ իւզէրինէ գարար վիրիլէճէք տիր:

ԹԻՃԱՐԻՅԷ

Լիվէրբուլ, 7 յուլիօ

Միտ. Ն. Օր. բամուգը	8 3/8 1/2
Տօլարա էյի ճինս	5 3/8
Պու կիւնքի սաթըշ, 14,000 պալէ	

ՍԱՐՐԱՖԻՅԷ

Լօնտրա 7 յուլիօ

Էսհամը Օսմանիյէ աչըգտը	45 5/8 7/8
» » գափանտը	45 5/8 3 5
65 իսթիգրազը	
69 »	82 1/2 3/4
71 »	61 1/2 62
Ինկիլիզ գօնսօլիտի	92 5/8 3/4

Բարիզ 7 յուլիօ

Էսհամը Օսմանիյէ գափանտը	46 15
1869	265
Բումէլի շըմէնտիֆէր սէհիմլէրի	105 00
Էսկի	
Ֆըրանսըզ ֆօնտօսու 5 o/o	96 55
» » 3 o/o	60 40
Իթալիա	66 40
Պօրսա սուրիէտ գափանտը	

ԳԱԼԱԹԱ ԲՕՐՍԱՍԸ

Էսհ. Օսմ. 25 յունիօ աչըլմըշ գափ.		50–23
» 26 յունիօ սաալահ աչըլըշը		50–26
» Էն եիւքսէք		50–26
» Էն աշաղը		50–22
» Սաաթ 5		50–24
Իսթիգրազ 1865	Գ. Ք.	310
» 1865	» »	311
» 1869		265
» 1872	Ա. Բ.	78 1/2
» 1873		245
Քրէտի ժէնէրալ		8–

Սօսյէթէ ժէնէրալ ազսիօնլարը	6-10
Սօսյէթէ Օթօման	4-15
Սամսօլ պանգասը ազսիօնլարը	4-14
Պանք Գօմէրսիալ	
« Վէրիսի	
» Սօսյէթէ Օմթրօ թիւրք	
Շըմէնտըֆէր սէհիմլէրի էսկի	105-1/4
» » եէնի	79-
Թրամվայ հիսսէլէրի Գ. Ք.	490
Քրէտի Հէլէնիկ	25 ըսգօնթօ
Լօյտում մաւէնի ազսիօնլարը	86
Գուբօն սըօնթօսու բարա	110
Աղճէ փայկլի	11-15
Բէրօր	15
Հէվալէսիզ	5

ԳԱՄՊԻՕ ՖԻԵԱԹԸ

Ինկիլիզ լիրասը	110	Իւչ այ վատէլի
Ֆրանք	22 90	»

ԱԳՃԷԼԷՐԻՆ ԲԻԱՍԱՍԸ

Ինկիլիզ լիրասը	109-30
Ֆրանսըզ ալթունու	87-28
Բօլ	89-15
Գըրըմըզ ալթունու	51-22
Պէյազ մէճիտիյէ փարգը	102-
Մէթալիք փարգը	105-25
Պազըր	126-00
Պէշլիկ	104-35
Գաւայմէ գայմէսի 6 57	գարիք

ԱԶԳԱՅԻՆ

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ

Ազգային Վարչութիւնը նկատելով որ ազգային խնդրոց համար բողոքարկու ազգայիններէն շատերը ազգային սրոյ մասնակցութեան պարտականութիւննին, որ Սահմանադրութեան 90 րդ յօդուածը կը տրամադրէ, առանց կատարելու կը դիմեն վարչութեան և իրենց ազգային իրաւունքը կը պահանջեն, մինչեւ որ առաջիկային այս կարգի ազգայինք նախ հրաւիրուին իրենց պարտականութիւնը կատարել և ապա իրենց իրաւունքը փնտռել:

Սոյն որոշումս ներկայ պաշտօնական ծանուցմամբ հրատարակել արժան դատուեցաւ ի գիտութիւն և ի տեղեկութիւն ազգայնոց:

26 յունիս 1274
Ի Պատրի. Հայոց
Կ. Պոլիս

ՄԷՔԹԷՊԼԷՐՏԷՆ ՄԱԶՈՒԷՏ

Մանզումէնին 2535 ինճի Նումէրօսունտան պագըյյէ

Միլլէթիմիզտէ, վէ պըրագալըմ ումում միլլէթիմիզի, եալընըզ Իսթանպօլտա պուլունան Հայլարըմըզտա, հէրքէս դունեալըճը օլմազ, հէր քէս թէրզի օլմազ, վէ պինաալէրին հէրքէս սարաֆ վէ թիւճճար օլմազ, հալպուքի հէր իշտէ վէ հէր սանաթ ու հիւնէրտէ ատամլարըմըզ պուլունաճագ տըր:

Պըրագալըմ սընըֆի ալիյէ օլան քէսանը, պու կիւնքի կիւն եալընըզ Իսթանպօլ մէքթէպլէրինտէ, պէշ պին նէֆէր չօճուգ օգումագտա տըր, վէ հալպուքի պէշ պին նէֆէր սախի եա պօշտա կէզմէքտէ, վէ եախօտ պիրէր եէրտէ չըրագլըգ իթմէքտէ տիրլէր. պունլարտան եալընըզ նըֆըրը, պէշ սէնէտէն սօնրա պիրէր սանաթա վէ եախօտ պիրէր իշէ պաշլանաճագլար տէյի գըեաս իթտիկիմիզտէ, էնվայի իշ վէ սանաթ պուլմագլըգ իգթիզա իտէճէք տիր:

Էկէր պունլար, եինէ էվվէլքի ատամլարըն պիրտիքլէրի իշլէր վէ սանաթլար իլէ մէշղուլ օլաճագլար իսէ, չիմտիքինտէն զիեատէ սէֆիլ օլուպ, վէ չիմտիքի սանաթքեարլարտան վէ իշ սահիպլէրինտէն զիեատէ հալլէրինտէն թէշէքքիւր իտէճէքլէր տիր, չիւնքի, տիւնեաեա եալար էվվէլքինտէն կիւզէլ վէ էհվէն իշլէր եարըր վէ սանաթ ու հիւնէրլէր իճրա իտէմէյէճէքլէր տիր:

Զիրաաթճա, թիճարէթճէ, վէ հիւնէր ու սանաթճա պինլէրճէ իշլէր վար տըր. վէ Էվրօպատա վէ Ամէրիգատա մէզքիւր իշլէրին քեաֆֆէսի տախի ուլում ու ֆիւնուն սայէսինտէ, պիզտէքիլէրտէն պինլէրճէ տէրէճէ իլէրու կիթմիշ տիր, վէ հէր կիւնտէ պու թարաֆա կէլմէքտէ վէ իշլէրինի վէ մաթահլարընը կէթիրմէքտէ տիրլէր. պիզ պու հալտէ գալըրազ, եանի տէրքեար օլան մէքթէպլէրիմիզտէ, սէքիզէր օնար սէնէ պօշա վագըթ կէչիրէրէք, թէքմիլ աամ էթթիշտիրէմէյէճէկիմիզ չէօյլէ տուրսուն, հիչ պիր վագըթտա իշճէ վէ սանաթճա մուվաֆֆագ պուլամայըզ:

Զօճուգլարըմըզ զէնկին օլմագ իչին, չիֆթճիլիք իտէճէ°քլէր մի տիր, էկէր քիմսէնին պէյէնմէտիկի չիֆթճիլիկի վէ չօպանլըղը տախի պիր կիւն պէյէնիպ տէ, վէ էն պիւյիւք վէ էն մուգատտէս պիր իշ օլտուղունա իգնաթ օլուպ տա իճրասը պաշլայաճագլար իսէ, էն ազ օն օն պէշ տիւրլիւ իլիմ թահսիլ իթմէլի տիրլէր. եօգսա, պիրէ պէշ եէրինէ եիկիրմի պէշ մահսուլ ալամազլար, վէ զամանի մահսուլ զիեատէ փայտալը տիր պիլէմէզլէր, վէ մահսուլլարընը մուհաֆազա իտէմէզլէր. իմէ արըա պուզտայտան էօթէ կէչէմէզլէր, վէ եէմիշէ իքի իւչ օգգա սիւտ վէրիր եարը էօլիւ վէ եարը տիրի ինէքլէրտէն, վէ քէզալիք սայըր զայիֆ զայիֆ հայվանաթտան զիեատէ պիր չէյ հասըլ իտէ մուվաֆֆագ օլմազլար. Լօնտրատա վէ Փարիզտէ պիզիմ ինէքլէրիմիզին վէ զայիֆլարըմըզըն սէքիզ օն աղըրլըղընտա ինէք վէ զօւուն եէթիշտիրէպիլմէքտէ տիրլէր, չիւնքի իլմինի պիլմէքտէ, վէ պիլմէք իչին տախի էօյրէնմէքտէ, վէ էմէք վէ աղճէ սարֆ իթմէքտէ տիրլէր:

Իւզիւմիւզ վար, չարապ եափմագ պիլմէյիզ, սիւթիւմիւզ վար, բէյնիր եափմագ պիլմէյիզ. իբէյիմիզ վար, ճանֆէսին օգդասընը Էվրօպատան պէշ վէ իքի պին գըշա պըրըրըզ, քամուզու Էվրօպաեա պիզ վէրիրիզ, հէնուզ պիր պէզ թօգումագ պիլմէյիզ:

Զօճուգլարըմըզը թէրզի, դունեալըճը վէ մարանկօզ, վէ զայրիհիւմ մու եափմագ իսթէրիզ: Զօզ կէլի հալ պու քի, պունլարըն եալընըզ պիր իքի գօլ իճտիլիկինտէն պաշգա պիր չէյինի եափամայըզ; չէօյլէ տուրսուն, մէսէլա, թէրզիլիկէ տայիր օլան հէր գումաշը, իպէյի, իփլիկի, վէ իւքսիւյիւ իպրիշիմի, վէ քէօսէլէ սահթիեանը, չէքիճ, պիզ, չիվի վէ սատար, վէ հէր նէվի մարանկօզ ալէթ ու էտէվաթընի ինէ Էվրօպատան ալմագտա օլտուղումուզ պաշգա, հիչ տէյիլ իսէ, եալընըզ օ գատար իչճիլիկինի եափմագ իչին պիլէ, հէր չօճուղա էհէմմիյէթի պուլունան նէ հէնտէսէ, նէ րէսիմ, վէ նէ տէ իլմի րագամը էօյրէթմիշ տէյիլիզ:

Զօճուգլարըմըզ թիւճճա°ր մը իտէճէյիզ. պիր մէմլէքէթտէ պէշ օն պիւյիւք թիւճճարըն բէք չօգ իշլէր կէօրէպիլէճէկի, եանի Իսգէլէլէրճէ վէ պինլէրճէ թիւճճարա իհթիեաճ հիչ պիր վագըթտա պուլունմայաճագը չէօյլէ տուրսուն, հէնուզ մէքթէպլէրիմիզտէն չըգան չօճուգլարըն էքսէրի, քիւլլիյէթ արզ եուվարլագ մը տըր եօգսա տէօրթ քէօշէ մի տիր օնու պիլէ պիլմէքլէրի եօգ տուր: Թիւճճա°րլըգ մը, թիւճճար օլան ատամ տիւնեանըն պիլմէլի, ֆէլէյին չէմպէրինտէն կէչմիշ, տիւշմիւշ գալգմըշ, վէ տիւնեա կէզմիշ օլմալը տըր: Էմմա մէյտանտա հիչ պիր չէյ պիլմէյէրէք տէ զէնկին օլմուշ օլան պազըլար կէօրիւլմէքտէ իմիշ, օնա հիսապ վէ ազըլ իշի նազարըյը պազըլամայըպ, իլլա իգպալ վէ թէսատիւֆ իշի տէնիլիր, օնա ալտանմագ ճայիզ տէյիլ տիր:

Հէմ պիր միլլէթին զէնկինլիկի տիւշիւնիւլտիւկի հալտէ, էվվէլա, տէյիլ եուքարը սընըֆտան, եանի թիճճարլըգտան վէ պանքէրլիքտէն պաշլանըլմալը տըր. իլլա էն աշաղը սընըֆտան պաշլանըլմալը տըր, չէօյլէ քի էվվէլա խըտմէթքեար, էյի խըտմէթ իթմէք, վէ սատագաթ իւզրէ պուլունմագ էօյրէնմէլի տիր. չիֆթճի չիֆթճիլիկինտէ, համմալ համմալլըղընտա, չիլինկիր չիլինկիրլիկինտէ վէ դաէրգաճը դաէրգաճըլըղընտա իլէրու կիթմէլի տիր. եօգսա, պէնիմ ատէմէ ֆէնա թամա վարտըր, իշ խնաֆա վէ մէրհամէթէ գալմամալը տըր. ֆագըրլար ճահիլ գալըպ, վէ զէնկինլէր իսէ կէրէք իլմ իլէ վէ կէրէք պինաէն ալէյհ սէրվէթլէ իլէրու կիթմէքլէրինտէ, տայիմա խօտալին գալըրլար, տայիմա ֆուգարանըն պատըլըղը իւէրէք չօգ գազանմաեա չալըշըրլար, բարալարը սայէսինտէ, պազը զէնկինլէր նիչէ ալագ պօզուգլուգլարը, վէ ֆուգարանըն մէյտանսըզլըգլարընը մուճիպ օլուրլար: Միլաճ հէր վագըթ քէնտի դուվվէթինի իճրա իտէր. նուֆուզ վէ զէնկինլիք, վէ մալումաթ ու մուգըֆիյէթ, զէնկինլէր էլինտէ պիրէր սիլահ տըրլար. պու սիլահ ումումի պիր թիւլլօ մէյտանը տըր, կիւճիւ եէթէն կիւճիւ եէթէնէ տիր, տայիմա զէնկինին իլէ ֆուգարա պէյինինտէ պիր քեար գալգանը վարտըր. ֆուգարա վէ եանաֆ ճէհալէթ իչինտէ գալմալըտըր, զէնկինին զիհատէ զէնկինին օլմագ, վէ զէնկինտէ զիյատէ զէնկին օլուպ, վէ ֆուգարա տա թահսիլի ուլում ու ֆինունը իթմէտիքճէ, զէնկինին զուլումունտան, զառըրլըղընտան, վէլհասըլ ֆագըրլըգտան վէ սէֆիլլիքտէն գուրթուլամազ. նասըլքի միլլէթիմիզ պու կիւնքի կիւն մէզքիւր հալտէ պուլունմագտա տըր:

Ֆիլհագիգա Էվրօպա պունուն թէճրիւպէսինի կէօրմիւշ պիլմիշ, վէ չիմտի չարէսինի տիւշիւնիւպ վէ իճրա իթմէկէ գալգըշմըշ տըր. նէֆսի Իսթանպօլտան պիր միսալ վիրէլիմ: Հէրքէս պիլիր քի, պայտախթըմըզտա վէ միլլէթիմիզտէ էն պիւյիւք սանաթ վէ էսնաֆ գուեուճու էսնաֆը օլտուղու հալտէ, տէյէպիլիրիզ քի պինլէրճէ քիչի, պիր գաչ զէնկինին էսիրի մագամընտա պուլունմագտա տըր: չիւնքի ֆուգարա չօգ տուր. զէնկինլէր իթհալաթքեարլարը գատար իշճինին հագգընը գըրամըյըրլար, չիւնքի միւհթաճ տըրլար, վէ չիւնքի, իշտէն զիեատէ իշճի վարտըր, վէ իթթիֆագ իսէ եօգ տէ, քէնտի հիւնէր ու սանաթլարընը, քէնտի հիսապլարընա իշլէյէճէկ գատար նէ էհլիյէթի մալիք տիրլէր վէ նէ տէ իլիմ սահիպի:

Միլլէթիմիզ իսէ, պու սէօյլէտիկիմիզին մուզայիրի պիր էֆքեար ու իթիգատ պուլունմագտա տըր. չէօյլէ քի, ալէսէվյէ միլլէթիմիզ փագըր օլուպ, վէ մէքթէպլէրիմիզտէ իսէ հալիյէ ֆուգարա չօճուգլարը չօգ պուլունտուղունտան, կիւյա, Ալլահ ֆուգարանը, տայիմա ֆուգարալըգտա, վէ զէնկինի տէ տայիմա զէնկինլիքտէ գալըրն տէյի խալգ իւյէմիշ տիրկիպի, «Աստըմ սէնտէ, պունլարըն էքսէրի ֆուգարա չօճուգլարը տըր, դաէրգաճը դաէրգաճը էվլատլարը տըր, պունլարա էօյլէ չօգ իլմ'էօյրէթմէք լազըմ տէյիլ տիր, նէ' եարաճագլար, համթա, փայտասը օլմասըգտան պաշգա զարարը տախի վար տըր, սօնրա պապալարը սանաթընը պէյէնմէզ օլուրլար» տիմէքտէ, վէ չօգլար վէ բէք չօգլարտա պու խայինճէ, ահմագճա վէ տինսիզճէ լագըրտըեա պէյէնիպ հազ վիրմէքտէ տիրլէր. տիմէքտիր քի, չիմտիքի մէքթէպլէրիմիզտէն, միլլէթիմիզին ումում մագսատը, ֆուգարա չօճուգլարը եինէ ֆագըրըլըգտա գալմասընա չալըշմագ օլմագտա տըր, վէ ֆիլհագըգատա իճրասը կէօրիւլմէքտէ տիր. չիւնքի զէնկինլէր հէր նասըլ օլսա ազ չօգ քէնտի էվլատլարընը գաերըմագտա, վէ միլլէթին էվլատլարը հազըրընտա պիգայտ պուլունմագտա, վէ համթա, նասըլքի սէօյլէտիք մէմնուն պիլէ օլմագտա տըրլար, չիւնքի էօյլէ նասըհաթ վիրմէքտէ տիրլէր:

Պիզ պու կիւնքի կիւն միլլէթիմիզտէ էօյլէ զէնկինլէր թանըրըզ քի, խըթէսինի կիւն բիլաչատա, ամմա էլլի իւչ տանէ էքսիք պըլըգ իլէ կէլիրիմ' տէյի եալվարընը եագընըլար պուլապիլմէք իչին, հէր վագըթ եուգլէրճէ ֆուգարա չօճուգլարընըն պօշ կէզմէքտէ օլմասընը արզու իթմէքտէ տիրլէր:

Հալ պուքի, հէր քէս պունուն ղըտասընը տիւշիւնմէլիտիր, եանի հէր քէս, պիր կիւն միւմքին օլուպտա, դաէրգաճը պալըգճը էվլատընըն, հէքիմ, թիւճճար վէ պանքէր օլմասընը տիւշիւնմէլի վէ չալըշմալը տըր. պու սուր ինսանիյէթ պօրճումուզ, վէ պու օլմալը տըր ատալէթիմիզ. ալէլխուսուս զէնկինլէրիմիզ, պու կիւզէլ ատալէթա մալիք օլմալը չալըշմալը տըրլար, չիւնքի, հէմէն պիրա միւսավի օլմա, զէնկինլէր տախի, եա համմալըգտան, եա բէչթէրլիքտէն, եա պօզճէճիլիքտէն, վէ եախօտ սայիր պունլարա միւմասիլ պիր իշլէրտէն իլէրու կէլմիշլէր տիր:

(Տէվամի)

ՇԱՄՇՈՒԼԴԱՅ

(Թղթակցութիւն «ՄԵՂՈՒ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ» Լրագրի)

Ինչպէս խօսեցած եմ Շամշուլդայ գիւղի վերա (Տես Մեղ. Ն. 16-ը), որ նա գտնվում է Տփխիսից դէպի արևմուտք, հեռաւորութիւնով մօտ 58 վերստ: Այժմ կամենում եմ հաղորդել իմ ընթերցողներին նորա սահմաններում գտնվող հին աւերակները: որոնք եղած երբեմն Հայաստանի մարդաշատ գիւղերից մի քանիսը:

Շամշուլդայի բերդն, ինչպէս ասած եմ, մի մեծաչէն ամրոց է ընկած մի անհարթ տեղում, որ երկու երկայնաձիգ խոտորնակ խորաձորերի լեզուակ լինելով հիւսիսային կողմից կտրվում է մի ամրապինդ բարձր պատով, անառիկ է լինում, և միենոյն ժամանակ կազմում է մի եռանկիւնի: Այս բերդը Հայկայ եղբայր Քարթլոս I Նահապետից կառուցած լինելով Արմազ լեռան մէջ և նա անուանել է իւր ժամանա-

կին Օրբէթ, որ այժմ կոչվում է Շամշուլդայ։ Ժամանակը այս բերդին բազմաթիւ փոփոխութիւնների տակ ձգելով ի վերջոյ ձգել է Վրաց իշխանութեան ներքոյ, որ այն ժամանակից ընկած դա կորուսել է իւր զմայլեցուցիչ գեղեցկութիւնն՝ աւերման ենթարկվելով... Այս բերդն ունի երեք ընդարձակ պարիսպ՝ վերնաբերդ, միջնաբերդ և ներքնաբերդ անուններով, որ մինը քան միւսը ամրագոյն են, և որոնց թագաւորների և իշխանների պալատներ և ապարանններ են ներկայանում մեր առաջև իւրեանց տխուր կերպարանքով։ Վերնաբերդի մէջ գըտնվում է մի ուխտատեղի Աստուածածին անունով, որի մէջ Բագ (բամա) իշխանը կանգնեցրել է Հայոց ՆՂԳ թուին մի բարձր խաչքար, որի մասին աւանդութիւնից պատմում են, թէ ինքն իրեն է բուսել երկրից։ Այս ուխտատեղին դիմում են միշտ հիւանդներ, լուսնոտներ, որոնք և յուսով ըսպասում են խաչից առողջութիւն։ Սորա մօտ աչքը հանդիպում է մի քարի, որի երեսին գրած է «Այս ինչք բասայ». գրած է նոյնպէս միւսի վերայ «Ասա եկաց երկաթ Աչտա, արար յաղթութիւն և գնաց»։ Վերնաբերդում կայ նոյնպէս չորս ահագին քարեր միմեանց վերայ դրած, որոնց ամեն մինի ծանրութիւնը կը հասնի մօտ 500 փութի, որոնց համար աւանդութիւնից պատմում են, թէ այդ չորս քարերը դրել են միմեանց վերայ երեք եղբայրներ և մի քոյր, որոնց անունով և կոչվում է վրաց բառով «սամ-շվիլ-դա» այսինքն երեք որդի և քոյր, իսկ այժմ Շամշուլդայ։ Այս բերդի շրջապատը մօտ 2000 քայլի կը հասնէ. գիւղական տաւարածները սանդ-սանդ այստեղ գուբերի մէջ կամ գետնի խորքում գտնում են երկաթ եղէն իրեր, աղեղներ, օղակներ և այլն և այլն։

Այս Շամշուլդայի բերդաքաղաքից մէկ վերստաչափ հեռաւորութեամբ գտնվում է Կրծանիս անուանված աւերակ գիւղատեղը մի ձոր անտառի մէջ։ Ինչպէս երևում է, այս տեղի ինքնութիւն բազմամարդ գիւղ լինելով բընակիչները նեղացած հանապազօրեայ հինահորութիւններից, գաղթել են դէպ 'ի Տփխիս Կուր գետի հարաւային արևմուտքը բնակութիւն գցելով այս տեղի Կրծանիս անունը դրոշմել են իրանց նոր հայրենիքի վերայ, որ այժմ բոլոր Տփխիսեցւոց ծանօթ է։

Աւերակ Կրծանիսի ուղղութեամբ դէպ 'ի հարաւ արևմուտք, կատարափիփուր Խրամ գետի կողքում գտնվում է ճանդառ անուանուած գիւղատեղը, որի մէջ կայ մի եկեղեցի և նորա պարապում մի փոքրիկ գեղեցկաշէն մատուռ։ Այս մատուռի դրան մի խաչ վիմի պատուանդանի վերայ գրած է «Ես Բագ իշխանս իշխանս չինեցի զգիւղս և զեկեղեցիս» իսկ թիւն անյայտ է։ Սորանից բարձր մի անդնդաձև և անմատչելի քարափի գլխին կառուցած է մի հոյակապ եկեղեցի, կոփած սրբատաշ քարերից, փայեղչաձև շքեղ կոթողիկէով, որի ճակատին գրած է «սուրբ անապատ» և որի պարսպամէջ գտնէ եւս մի գեղեցիկ և զմայլեցուցիչ պարտէզ է ներկայանում մեզ։ Սրան ասում են գարնան ժամանակ ահագին ժայռի հիմքից բղխող աղբիւրն։ Եկեղեցւոյ մէջ հին նկարները դեռ ևս նշմարելի են։ Շամշուլդայեցոց ծերունիների աւանդութիւնից պատմում են, որ այս անապատը լի է եղել միաբանութեամբ ուր հաւաքուած պարապելիս են եղել մշտամնամունջ սաղմոսերգութիւններով, սակայն այս փարթամ նահանգի ամայանալու ժամանակ անգութ լեռնականների ձեռքով անշքացած աւերուել է և այս անապատ, որի միաբանութիւնը ցիրուցան են եղել Հայաստանի միւս կողմերում... այս անապատն այժմ բնակարան է դարձած բուերի և որջք գազանների...։

Շամշուլդայի բերդից 7 վերստ հեռաւորութեամբ դէպ ի արևմուտք գտնվում է Սամղէթ գիւղը, որ այժմ մօտ 20 տուն Հայ բնակիչ ունի, որոնք պարապում են երկրագործութեամբ։

Այս գիւղն մի եկեղեցի ունէ «սուրբ Գէորգ» անունով, որի դրան որման վերայ գեղեցկաքանդակ ձևով գրած է «Աչտա երկաթ պատերազմեցաւ ընդ Վասակայ 'ի վերայ Շամշուլդէի. աստ օթագայեցաւ և միւս աւուր յաղթութիւն արար և գնաց»։ Միւս քարի վերայ գրած է «Ես ետու փախմ յանդ և այգի 'ի փրկութիւն իմ և ծնողացս և ետուն ինձ հինգ ժամ 'ի ժամանակըս թագաւորին Հայոց Աշոտայ թուին Քրիստոսի ՋԻԲ, թէ մարմնաւոր թէ հոգևոր քանդէ, քանդի յԱստուծոյ»։ Այս գրուածի տառերի ձևն աւելի մօտ է բոլորագրի քան երկաթագրի։

Աղէքսանդր Արարատեանց

* * *

Աթխանէքի հավատիսլէր տախի մէզքիւր Մեղու Հայաստանի ղազէթասընտա օգունմուշ տուր։

Ամերիկական լրագիրներում տպած է մի հետաքրքրելի դիպուած Հիւսիսային Ամերիկայի քաղաքական պատերազմից «Նիւ Մորնէ» վերնագրով։ 1861 թուին պատերազմի ամենախիստ ժամանակը մի օրիորդ Ելլա Կարօլ անունով Վաշինկտոնում ներկայացրեց զինուորական նախարարին մի պատերազմական նախագիծ, որի զօրութեամբ պէտք էր ձեռք վերցնել դէպի Միսիսիպի արշաւելուց և պատերազմի դաշտը տեղափոխել Տեննիսի։ Օրիորդ Կարօլը հաստատում է, որ այդ և միւս նախագծերը, որ առաջարկել էր ինքը, կառավարութիւնից ընդունելութիւն գտան և ունեցան, ինչպէս յայտնի է, փառաւոր հետևանքներ։ Նա ապացոյց է բերում դորա համար զինուորական նախարարի վկայականը, որ 1870 թուին տուեց նորան հաստատելով, թէ նա կարօլը ներկայացրեց իւրեան 1861 թուին Տեննեսի արշաւեցաւ նախագիծն և թէ կառավարութիւնը ընդունեց այդ նախագիծն և ի կատար ածեց։ Այդ և դորա նման միւս ծառայութիւնների համար «Նիւ Մորնէին» խոստացել էին ազգային վարձատրութիւն, որ մինչև հիմայ չէ կատարած, ուստի այժմ օրիորդ Կարօլը դիմել է կոնգրեսին խնդրելով կատարել իւր խոստումն։

—Վերջին ժամանակը Պետերբուրգի մի քանի դատարաններում սկսան երևել «....» լրագրի ասելով, երկու անձինք՝ Զէնկովսկայա և Բ. Իւանովա որոնք պարապում են փաստաբանութեամբ։ Նոքա շատ լաւ են պաշտպանում գործերը։ Նոյանից առաջինը հիմնաւորապէս ուսել է իրաւաբանական գիտութիւնները Ռուս երևելի իրաւաբաններից մէկի առաջնորդութեամբ։ Ինչ վերաբերում է 2-դ ին, թէպէտև նա չունի այնքան ընդարձակ տեղեկութիւնք, ինչպէս Զէնկովսկայան, բայց նորա պաշտպանութեան մէջ երևում է այնպիսի ներհունութիւն, որ կարող էր պատիւ բերել երդուեալ իրաւաբանին անգամ։ Տիկին Զէնկովսկայան մտադիր է խնդրելու, որ թոյլ տան իւրեան քննութիւն տալու իրաւաբանական բաժնում։

—«....» լրագիրը հաղորդում է, որ նորերումս Սիմֆէրոպօլի հասարակութեան մէջ պատահել է մի հետաքրքիր եւ չլսուած Ռուսաստանի ու մի անկլինում երևոյթ։ Սիմֆէրոպօլի փոխադարձ կրեդիտի ընկերութեան անդամները, որոնք գլխաւորապէս հայեր են, միաձայն ընտրել են վարչութեան անդամ Սոֆիա Արէնդտին որ առաջ ևս մեծամեծ օգուտներ է տուել հասարակութեան, լինելով ժողովրդական ուսումնարանների հոգաբարձութեան անդամ և այն ժամանակ սորա առաջարկութեամբ ուսումնարաններում մտցրել են մանկական խաղեր Ֆրեբէլի եղանակով։

—Պ. պարոնը հաղորդում է, որ Շամախեցի Հայոց խրախճանաց մասնակցում են չորս Տաճիկներ, որոնք գիտեն Հայերէն «Հայրենիք սրբազան», «Շուշանիկ» և այլն երգել, այն ինչ Հայ երիտասարդները, սակաւ բացառութեամբ, չեն գնահատում ազգային երգերը։

—Մի անգլիացի մեքենայ է հնարել, որ մի ակնթարթում սրբում է կօշիկները. այդ մեքենան արդէն գործադրութիւն է գտել բոլոր հիւրանոցներում և շատ մասնաւոր անձերում։

—Ամերիկայում հեռագրալարով կատարվում են մինչև անգամ պսակներ։ Իօվէ նահանգի Բոնապարտ քաղաքում մօտ ժամանակները երկու հոգի փեսայու և հարսնացու եկան հեռագրատուն իջևանը, միևնոյն պայմանադրած ժամանակին քահանան եկաւ Կօսուի հեռագրական իջևանը, որ 300 վերստ հեռու էր Բոնապարտից։ Քահանան հեռագրով պսակեց նոցա և 'ի վերջոյ հեռագրով շնորհաւորեց նոցա պսակը։

—Մայնցից հաղորդում են, որ այժմ այնտեղ կատարվում է բնութեան երևելի և փառաւոր երևոյթներից մինը, այն է Գարդէնբերգ լեռան մի մասը տեղից շարժվում է։ Սկսած մայիսի 4-ի այդ լեռը փոքր առ փոքր յառաջ է շարժվում և արդէն 2 սաժէն հեռացել է իւր առաջուայ տեղից։ Այդ ահագին նիւթի շարժողութիւնը ներկայանում է զարմանալի տեսարան։ Մինչև այժմ այդ շարժողութիւնից յառաջացած վնասները չնչին են, բայց դեռ յայտնի չէ, թէ երբ և ինչպէս կը դադարի լեռան ճանապարհորդութիւնը։ Տեղային լրագիրները հաղորդում են. որ խաղողի այգիներում բացուել են ճեղքեր և անդունդներ, որոնք աւելի և աւելի մեծանում են։

ԻԽԹԱՐ

Թէշէքքիւր իթմէք հաղդ իսէ, թէշէքքիւր իթմէք տախի պօրճ տուր։

Կէրէք Թաշրալարտա, վէ կէրէք պուրատա, Մանղումէմիզ պէտէլինի կիւնիւնտէ, վէ պաղէն կիւնիւնտէն տախի եվվէլ էտայէ հիմմէթ խանէլէր իչին թէշէքքիւր իթմէկլէ կիմի, եաղըրղըմըզ մէքթուպլարա պիլէ ճէվապ վերմէյէն, վէ էտաէ ընճինմէ խանէլէր հաղդընտա տախի թէշէքքիւր խանէրէ, վէ աղճէճէ զինաէտիյէ ինճինմէնիզ պահանէսինէ պալորտրէրէք, պիր ան էվվէլ իրսալէ վէ իֆայէ հիմմէթլէրինի խիթար վէ րիճա խաէրիզ։

ԻԼԱՆ

Զիյրաէ նիւմէրօլարը կէօսթէրիլէն Րումէլի տէմիր եօլ թահվիլաթը ղայպ օլմուշ օլուպ, հէր քիմ քի պուլմուշ իսէ, Մալիէէ խազինէսինէ քիլէրճի Բասիմ աղանըն կէօթիւրմէսի վէ անտէն պաշխըշինի ալըպ կիթմէսի, վէ շայէտ կէօթիւրիւլմէտիկի հալտէ, պանդաճա պաթալ հիւքմիւնտէ թութուլմաք իչին լազըմ կէլէն մահքէմէ միւրաճաաթ օլունմուշ խուսուսի իխթար օլունուր։

578,707	540,350	233,688	233,685
233,674	233,663	233,665	233,667
	261,264	727,855	

Իղհար իֆլաս իթմիշ օլան Շիւքեար օղլու Խարալամպօսուն թէսվիյէի իֆլասընա էնճամը մաթլուպ օլան Մանուկ Մանուկեան իլէ Քէհեա օղլու Խարալամպօս էսալէթէն սինտիք թային իտիլմիշ օլտուղլարընտան միւֆլիսի մէրգում զիմմէթինտէ ալաճաղը օլանլար սալը կիւն ճէմազիւլ էվվէլինին 27 սինէ վէ 90 սէնէսի հազիրանընըն 29 ընէ թէսատիւֆ իտէն ճիւմա իրթէսի կիւնիւնտէն իթիպարէն 20 կիւն զարֆընտա սաաթ 5 տէն օնա գատար թիճարէթխանէտէ պուլունմագ միւծ գօմիսէրլէրէ մախսուս օլան օտայէ կէլէրէք գանուննամէյի թիճարէթին 199 վէ 200 ինճի պէնտլէրի ահքեամընճա սինտիք վէ միւծ գօմիսէրի իւզինէ մէհզէմէյի թիճարէթ աղա մուավինի րիֆաթլու Թագւոր էֆէնտի մուվաճէհէսինտէ ալաճաղլարընը գայտ իլէ թաստիգ իթտիրմէլէրի իլան օլունուր։

Շէրիֆլի հազըրըճը Թավայել Գասպարեանըլա գալթի մուամէլէ իթմէտէ օլտուղումտան, շայէտ մէրգում խիլաֆը յլա պիր կիմսէ ագտը մուամէլէ իտէն օլուր իսէ, պաշէմին գատար օլունամայաճաղը իլան օլունուր։

Յակոբ Միսրով

22 յունիս 1874

Զինճիրլի խան

1874 սէնէսի ապրիլինտա օղ սաատ խաթխանէսինտա եանը Րումի յուլիս 20 սինտէ Զարբխանէի ամիրէտէ քուլլար քէշիտէ օլունաճաղ Րումէլի տէմիր եօլու թահվիլաթընըն նումերօլարընտան թէքմիլի գազանըր հիւսէի իգրամիյէ պիլէթլէրի (քուփօնս) պէհէրի օն դրուշ վէ րուպու գազանըր պիլէթլէր իչէր պուլունշա սաթըլըր։

Մէզքիւր պիլէթլէրտէն զիյատէ ալմագ թալիպ պուլունանըը հալտէ, Ֆինաթճէ պիրազ տահա իգրամ օլընաճաղը վառ օլունուր։

Քէզալիք Սաքըզխանընտա 86 ընճը թէրթիպաթընըն պիլէթլէրի իլէ Րումէլի տէմիր եօլու թահվիլաթը էվրաղընըն պաղը մէնֆաաթլը հիսսէլէրի սաթըլըր Սամաթիա Քէօփրիւ գարշըսը նումերօ 75 մաղազամըզտա։

Ղուկաս Երկանեան

ՍԱՀԻՊ ՂԱԶԷԹԱ
ԿԱՐԱՊԵՏ Ց. ՓԱՆՈՍԵԱՆ

Գալաթատա Բէնճէմէնի բազարընտա
Նօ 41 Իսօսի խանընտա